

своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання. Для найманих працівників та їх профспілкових організації важливою є оцінка стабільності роботодавця з позиції подальших трудових відносин, можливість підприємства своєчасно та в повному обсязі виконувати свої зобов'язання щодо оплати праці, а також потенційні можливості підприємства збільшити рівень оплати праці із збереженням підприємством перспектив стабільної роботи. Працівники Державної податкової служби використовують інформацію фінансової звітності із метою оцінки відповідності визнаних підприємством податкових зобов'язань результатам його роботи, а також з метою оцінки перспектив роботи підприємства для потреб податкового планування та прогнозування.

Характеризуючи форми спрощеної фінансової звітності, варто зазначити не виправдано високий рівень систематизації інформації, що, на нашу думку, не дозволяє в повному обсязі задовольняти інформаційні потреби користувачів, зокрема, для оцінки результатів діяльності підприємства. В той же час Ф.Ф. Бутинець звертає особливу увагу на те, що «фінансова звітність повинна задовольняти потреби тих користувачів, які не можуть вимагати звітів, складених з урахуванням їх конкретних інформаційних вимог» [2, с. 134].

Таким чином, спрощена фінансова звітність, на нашу думку, потребує певних коригувань та доповнень з метою підвищення її інформативності. Особливої уваги у зазначеній площині заслуговує звіт про фінансові результати. Зокрема пропонуємо розширити перелік статей, що формують інформацію про витрати діяльності, виокремивши статті «адміністративні витрати», «витрати на збут», а також «інші операційні витрати». Йдеться як про Фінансову звітність малого підприємства, так і про Фінансову звітність мікропідприємства. Окрім того, до складу статей Фінансової звітності мікропідприємства варто додати статтю «єдиний податок», адже саме таку форму спрощеної фінансової звітності формують юридичні особи – платники єдиного податку 3 групи. Зазначене коригування матиме суттєве значення для підвищення інформативності фінансової звітності таких підприємств, адже дозволить здійснювати оцінку рівня податкового навантаження на діяльність, що за наявної форми звіту є неможливим. Враховуючи принциповий вплив податкового навантаження на підсумковий розмір фінансових результатів діяльності підприємства, зазначену інформацію, презентовану у фінансовій звітності, варто визнати корисною як для зовнішніх, так і для внутрішніх користувачів.

Запропоноване розширення інформації щодо витрат дозволить підвищити рівень аналітичних процедур дослідження спрощеної фінансової звітності та відповідно більш системно та комплексно задовольняти інформаційні потреби зовнішніх користувачів, для яких є недоступними дані безпосередньо бухгалтерського обліку або їх отримання потребує значного часу та виконання певних процедур.

Список використаних джерел: 1. *Шевря Я.В.* Регулювання та якість фінансової звітності в Україні. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу.* 2014. № 1 (28). С. 302-316. 2. *Бутинець Ф.Ф.* Стандарти аудиту, надання впевненості та етики Міжнародної федерації бухгалтерів : навчальний посібник. Житомир : ПП «Рута», 2006. 208 с.

УДК 657

Адаменко А.М., здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Науковий керівник: **Гливенко В.В.**, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економіки, обліку і оподаткування

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Ключові слова: облік, організація обліку, фермерське господарство, програмні продукти.

Можливість та значення обліку у фермерських господарствах (далі - ФГ) обумовлені двома аспектами. З одного боку, це важливо для збору інформації про наявність майна в господарстві, обсяги виробництва продукції, доходи, витрати та прибуток. З іншого боку, ФГ зобов'язане надавати інформацію про фінансово-господарські результати своєї діяльності до

відповідних органів державної влади. На організацію обліку у ФГ впливають такі чинники, як форма господарювання (юридична особа чи фізична особа – підприємець), система оподаткування та наявність сімейного статусу. Облік у ФГ має свої особливості, серед яких визначальними є такі аспекти:

- засновники ФГ здебільшого вносять до складеного капіталу не майно, а права користування ним;
- як правило, членам господарства виплачується не заробітна плата, а певна частка з отриманого господарством доходу;
- галузеві особливості ведення сільськогосподарської діяльності [1].

Бухгалтерський облік у фермерських господарствах ведеться безперервно із самого дня реєстрації ФГ і до його ліквідації. При цьому, ФГ як і всі інші юридичні особи, мають керуватися насамперед такими законодавчими і нормативними документами: Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999; Податковим кодексом України від 02.12.2010 №2755-VI, Законом України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 № 973, Положенням про документальне забезпечення записів в бухгалтерському обліку, затвердженим наказом МФУ від 24.05.95 № 88; Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженим наказом МФУ від 30.11.99 № 291; НП(С)БО з відповідних об'єктів обліку та звітності; іншими нормативними документами, які регламентують порядок ведення бухгалтерського обліку.

Питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника або уповноваженого органу відповідно до законодавства та установчих документів. У фермерському господарстві облік своєї господарської діяльності, зазвичай, здійснює керівник господарства або один з його членів, який має необхідні навички з цього виду трудової діяльності. Не виключено, що для виконання облікових робіт, особливо при застосуванні подвійної системи обліку можуть залучатися фахівці зі сторони. Облікова діяльність у фермерському господарстві порушує у тому чи іншому обсязі питання стану та руху майна, матеріалів і продукції, коштів і трудових ресурсів. Обсяг та ступінь точності облікової інформації багато в чому визначається цілями господарювання, виробничою необхідністю та економічною доцільністю [2].

Фермерським господарствам важливо розробити систему обліку, націлену на оптимізацію облікової інформації та її максимальну спрямованість для потреб управління. Розумне розширення обсягу інформації, що відображає господарську діяльність, дозволяє виділити інформаційні потоки, які дозволяють: оцінити можливості збуту сільськогосподарської продукції за певних умов і вимог, забезпечити матеріально-технічні ресурси для виробництва цієї продукції та зробити його привабливим для інновацій.

Для об'єктивної оцінки стану господарства та ефективного обліку всіх господарських процесів у фермерському господарстві необхідно належним чином налаштувати весь обліковий процес, який можливо досягти за допомогою його автоматизації.

Існує ряд програмного забезпечення, призначеного для фермерського господарства, яке включає в себе різноманітні програмні продукти для обліку та управління господарською діяльністю та оптимізації процесів (табл. 1).

Ці програми можуть бути використані фермерами для полегшення багатьох аспектів їх діяльності, сприяючи ефективному управлінню та прийняттю обґрунтованих рішень.

Основні функціональні програмні продукти для фермерського господарства забезпечують [4]:

- ведення обліку матеріалів та товарів відповідно до особливостей організації обліку в сільському господарстві;
- ведення обліку тварин та птиці на вирощуванні та відгодівлі в подвійному кількісному вимірі;
- формування звітів щодо руху тварин у розрізі ваги, вартості та кількості голів;
- формування стандартних бухгалтерських звітів щодо реалізації тварин;

- ведення обліку витрат на утримання та експлуатацію сільськогосподарських машин та обладнання;
- автоматична реєстрація виробітку основних засобів;
- облік витрат у рослинництві з деталізацією до конкретного поля;
- ведення обліку витрат на ремонт та обслуговування основних засобів за конкретними об'єктами;
- відображення у бухгалтерському обліку операцій з реалізації продукції;
- ведення розрахунків з оренди земельних ділянок;
- формування звітності з доходів та витрат та інформації для оподаткування єдиним податком.

Таблиця 1

Програмне забезпечення для фермерського господарства

№	Назва програмного забезпечення	Функції	Сфера застосування
1.	FarmLogs	Облік витрат, планування посівів, моніторинг польових робіт, аналіз рентабельності.	Управління різними аспектами фермерської діяльності.
2.	Trimble Ag	GPS-навігація, картографування полів, моніторинг сільськогосподарської техніки.	Автоматизація та моніторинг використання сільгосптехніки.
3.	Agrian	Аналіз обґрунтування, планування позицій, моніторинг виробництва.	Агрономічне управління та оптимізація виробництва.
4.	AgriWebb	Управління інвентаризацією тварин, облік витрат, планування графіка робіт.	Ведення фермерської книги та управління рухом тварин.
5.	QuickBooks	Бухгалтерський облік, ведення фінансів, створення звітності.	Фінансове управління та облік.

Джерело: складено автором на основі даних [3]

Таким чином, організація обліку фермерського господарства є невід'ємною складовою ефективної організації його господарської діяльності. На оптимальну організацію обліку впливають багато факторів, серед яких одним з найважливіших є специфіка сільськогосподарського виробництва. В сучасних умовах важливим чинником для отримання оперативної і якісної облікової інформації є його автоматизація. При цьому, фермерське господарство має обрати серед існуючих програмних продуктів якісне багатофункціональне програмне забезпечення, яке буде відповідати специфіці його діяльності та потребам управління.

Список використаних джерел: 1. Як організувати облік у ФГ. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-spetsvypusky-dlia-ahropidpriemstv-91-kak-organizovat-uchet-v-fx> (дата звернення: 03.11.2023). 2. Нестеренко Ю. О. Організація обліку фермерських господарств. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету*. 2017. № 31. С. 219–229. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/6906/1/25.pdf> (дата звернення: 03.11.2023). 3. Програмне забезпечення. *Agtecher: веб-сайт*. URL: <https://agtecher.com/uk/products-uk/agricultural-software/> (дата звернення: 03.11.2023). 4. Пилипенко К., Ліпський Р. Облік у фермерських господарствах: навч. посіб. Київ : Центр учбової л-ри, 2021. 368 с. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11861/1/Облік%20у%20фермерських%20господарствах_Пилипенко%20_Ліпський.pdf (дата звернення: 03.11.2023).